

Brüsszel, 2019. december 6.
(OR. en)

14627/19

Intézményközi referenciaszám:
2018/0226(NLE)

RECH 509
COMPET 777
ATO 102
CADREFIN 393

FELJEGYZÉS AZ „I/A” NAPIRENDI PONTHOZ

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Előző dok. sz.:	14301/19
Biz. dok. sz.:	9871/18 RECH 275 COMPET 425 ATO 33 CADREFIN 82 IA 191 + ADD 1
Tárgy:	Az Európai horizontot kiegészítő Euratom-program: Javaslat – A TANÁCS RENDELETE az Európai Atomenergia-közösségnek az Európai horizont kutatási és innovációs keretprogramot kiegészítő kutatási és képzési programjának (2021–2025) létrehozásáról – Az elért eredményekről szóló jelentés

I. **BEVEZETÉS**

1. A Bizottság 2018. június 7-én benyújtotta a Tanácsnak az Európai Atomenergia-közösségnek az Európai horizont kutatási és innovációs keretprogramot kiegészítő kutatási és képzési programjának (2021–2025) létrehozásáról szóló tanácsi rendeletjavaslatot¹. A javaslat az „Európai horizont” jogalkotási csomag részét képezi.

¹ 9871/18 + ADD 1.

2. A javasolt Euratom-program folytatni fogja a jelenleg futó program kulcsfontosságú kutatási tevékenységeit (nukleáris biztonság, nukleáris védetség, radioaktív hulladékok és kiégett fűtőelemek kezelése, sugárvédelem és fúziós energia), kiterjeszti a kutatást az ionizáló sugárzás nem energetikai célú alkalmazásaira, valamint fejlesztéseket hajt végre az oktatás, a képzés és a kutatási infrastruktúrához való hozzáférés területén. A program emellett a nukleáris területen tevékenykedő kutatók mobilitását is támogatja majd az Európai horizont keretprogramhoz tartozó Marie Skłodowska-Curie-cselekvések (MSCA) keretében.
3. Az Euratom-program kiegészíti majd az Európai horizont keretprogramot, ugyanazon eszközöket és részvételi szabályokat alkalmazva. Az Euratom-Szerződés 7. cikkével összhangban öt évre szól a végrehajtása, amely időszak 2025-ben további két évvel meghosszabbodik, igazodva a 2021–2027-re szóló többéves pénzügyi kerethez. A programra elkülönített pénzügyi keretösszeg a 2021–2025-ös időszakra 1,6 milliárd EUR folyó áron.
4. Az Euratom-Szerződés 7. cikke értelmében az Atomenergia-közösség kutatási és képzési programját egyhangú döntéssel a Tanácsnak kell elfogadnia. Nem szükséges más intézmény vagy szerv véleményének kikérése. Az Állandó Képviselők Bizottsága mindazonáltal a korábbi gyakorlatot követve 2018. július 13-án úgy határozott, hogy konzultál a javaslatról az Európai Parlamenttel és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal. Az Európai Parlament 2019. január 16-án, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság pedig 2018. december 12-én nyilvánított véleményt.

II. A TANÁCSBAN FOLYÓ MUNKA

5. A kutatási és nukleáris közös munkacsoport 2018 decemberében, az osztrák elnökség alatt kezdte meg a javaslat vizsgálatát a Bizottság általi előterjesztéssel, majd a munka a román és a finn elnökség alatt folytatódott.
6. A javaslatot kísérő hatásvizsgálat részletes vizsgálatára 2019. február 14-én és 28-án, valamint március 14-én került sor, a bizottsági hatásvizsgálatok Tanács általi vizsgálatához kidolgozott indikatív ellenőrzőlista alapján. A megbeszélések középpontjában azok a kérdések álltak, amelyekkel kapcsolatban a delegációk további pontosítást kértek. A Bizottság által nyújtott pontosításokat követően a munkacsoport áttért a javaslat vizsgálatára.
7. A munkacsoportban folytatott részletes megbeszélések nyomán az elnökség – a delegációk kéréseit figyelembe véve – több rendelkezést is módosított a bizottsági javaslatban. A munkacsoport utolsó, 2019. november 12-i ülésén széles körű megállapodás született a kompromisszumos szöveg túlnyomó részéről. Néhány kérdés azonban lezáratlan maradt.
8. Az Állandó Képviselők Bizottsága (COREPER) a 2019. november 20-i ülésén megvitatta az elnökség által készített kompromisszumos szöveget. Néhány kérdés azonban lezáratlan maradt. A COREPER elnöke úgy határozott, hogy a kompromisszumos javaslatot a Tanács (Versenyképesség) elé terjeszti annak érdekében, hogy a Tanács – a fennmaradó lezáratlan kérdések rendezésével – részleges általános megközelítést alakítson ki.
9. A Tanács a 2019. november 29-i ülésén megvitatta a 14301/19 dokumentumban foglalt elnökségi kompromisszumos szöveget, és a lezáratlan kérdések megoldására törekedett. Két delegáció ellenvetése miatt azonban a Tanács nem tudta rendezni a kérdéseket, és nem sikerült kialakítani a részleges általános megközelítést (egyhangúság szükséges).

A Tanács 2019. november 29-i ülésének eredményeképpen létrejött elnökségi kompromisszumos szöveg e feljegyzés mellékletében szerepel.

10. Mivel a rendeletjavaslat a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi kerethez (MFF) kapcsolódó javaslatcsomag része, függ a többéves pénzügyi keretről folytatott horizontális tárgyalások eredményétől. Arról az elvi kérdésről, hogy az Euratom-programot továbbra is az MFF-tárgyalások részeként kezeljék-e, a Tanács fog dönteni.

A szövegben zárójelben szereplő részek véglegesítéséhez le kell zárulniuk a többéves pénzügyi keretről folytatott tárgyalásoknak, és a rendelet elfogadásához további munkára van szükség a Tanácson belül. Különösen a költségvetési vonatkozású rendelkezések szerepelnek szögletes zárójelben.

III. LEZÁRATLAN KÉRDÉSEK

11. Az elnökség úgy vélte, hogy az e feljegyzés mellékletében található kompromisszumos szöveg jó kiindulási alap ahhoz, hogy a Versenyképességi Tanács a 2019. november 29-i ülésén részleges általános megközelítést alakítson ki. A legtöbb tagállam kompromisszumként el tudta fogadni az elnökségi szöveget, de AT és LU változatlanul problémásnak tartotta az elnökségi kompromisszumos javaslat több pontját, és továbbra is általános fenntartással él az egész szöveggel kapcsolatban, valamint egyéb vizsgálati fenntartásaik is vannak. Bár a DE delegációnak is fenntartásai vannak, a Tanács ülésén jelezte, hogy a részleges általános megközelítés kialakítása érdekében kész tartózkodni, és ebben az esetben a jegyzőkönyvben rögzítendő nyilatkozatot tenne. A delegációk által a javaslatra vonatkozóan tett valamennyi fenntartást jeleztük az e feljegyzés mellékletében szereplő szöveg lábjegyzeteiben.

A legfőbb lezáratlan kérdések a következők:

12. A program célkitűzései és klímasemlegesség (a 3. cikk (1) bekezdése és a (2) preambulumbekendés)

E cikk és a kapcsolódó preambulumbekendés elnökségi kompromisszumos szövege az elnökség arra irányuló folyamatos erőfeszítéseit tükrözi, hogy egyensúlyba hozza az azzal kapcsolatban képviselt különböző tagállami álláspontokat, hogy a nukleáris kutatás és képzés milyen potenciális hozzájárulást nyújthat a klímasemleges energiarendszerre történő hosszú távú átálláshoz. A 3. cikk (1) bekezdésének megfogalmazása nagymértékben megegyezik a jelenleg hatályos és az azt megelőző Euratom-rendelet szövegével. A (2) preambulumbekendésben eszközölt módosítások világossá teszik, hogy a klímasemlegességhez való esetleges hozzájárulás nem sérti a tagállamok azon jogát, hogy meghatározzák, hogy a különböző energiaforrások közül melyiket választják. A tagállamok többsége kompromisszumként támogatni tudja a szöveget. AT és LU azt kérte, hogy a szövegben ne jelenjen meg sehol a nukleáris kutatás és képzés, valamint a klímasemlegesség közötti kapcsolatra való utalás, és fenntartással élt a 3. cikk (1) bekezdésével, valamint a (2) preambulumbekendéssel kapcsolatban. DE szintén fenntartással élt a 3. cikk (1) bekezdésével és a (2) preambulumbekendéssel kapcsolatban, és a Versenyképességi Tanács 2019. november 29-i ülésén azt javasolta, hogy a 3. cikk (1) bekezdését a következő bevezető résszel egészítsék ki: „Azon tagállamok esetében, amelyek a nukleáris energia használata mellett döntenek” (a (2) preambulumbekendést pedig értelemszerűen ehhez kellene igazítani). DE azonban jelezte, hogy a részleges általános megközelítés kialakítása érdekében, a kompromisszum jegyében kész tartózkodni, ha a javaslatát nem fogadják el, és ebben az esetben a Tanács jegyzőkönyvében rögzítendő nyilatkozatot tenne.

Emellett:

13. AT és LU vizsgálati fenntartással élt a (14) preambulumbekendéssel kapcsolatban, ugyanis aggályai vannak az InvestEU alapoknak az Euratom-programok céljára történő felhasználásával kapcsolatban. A (14) preambulumbekendés kompromisszumos szövege egyértelművé teszi, hogy az InvestEU programból az Euratom-projektek számára nyújtott finanszírozásnak összhangban kell állnia az InvestEU-rendelet V. mellékletének B. pontjában szereplő rendelkezésekkel.

14. AT és LU vizsgálati fenntartással élt a (17) preambulumbekezdéssel kapcsolatban, mert a kompromisszumos szövegből törölni kívánja a Közös Kutatóközpont szerepkörével kapcsolatban használt „különösen” szót. A tagállami észrevételek alapján elkészített elnökségi szöveg értelmében a Közös Kutatóközpont (JRC) közvetlen cselekvéseit a JRC felhasználóinak releváns szükségleteit és az uniós szakpolitikák szükségleteit figyelembe véve kell megvalósítani, különösen a nukleáris biztonság, biztosítékok és védettség területén. AT és LU vizsgálati fenntartással élt a JRC azon szerepével kapcsolatban is, hogy a IV. generációs technológiával foglalkozó nemzetközi fórumon (GIF) az Euratom végrehajtó szerveként járjon el, amint az az I. melléklet 3. pontjában szerepel. A kompromisszumos szövegben az elnökség igyekezett pontosabban meghatározni ezt a szerepet.
15. AT és LU továbbra is vizsgálati fenntartással él az európai partnerségekről szóló 7. cikkel kapcsolatban, mivel aggályaik vannak az Euratom keretében megvalósuló partnerségekkel kapcsolatban.
16. AT és LU vizsgálati fenntartással él az I. melléklet a) pontja 5. alpontjának negyedik franciabekezdésével kapcsolatban, mert törölni kívánják a szövegből a „támogatás” szót. Az Euratom keretében nyújtott finanszírozásból támogatható kutatási és képzési területekre vonatkozó rendelkezés kompromisszumos szövege a nukleáris védettségre, a nukleáris biztosítékokra és a nonprolifерációra is kiterjed, aminek része a biztonság és a védettség fokozását célzó kutatás és támogatás a globális CBRN (vegyi, biológiai, radiológiai, nukleáris) keret összefüggésében. AT és LU a „mindenekelőtt” szó törlését kérte az I. melléklet b) pontjának 2. alpontjából, amely a nukleáris tudományhoz és technológiához kapcsolódó innováció, tudásmenedzsment, terjesztés és hasznosítás előmozdításáról szól. Az elnökségi szöveg a tagállami aggályok elosztása érdekében kiegészült a következő résszel: „mindenekelőtt a nukleáris biztonsághoz, védettséghez, biztosítékokhoz és a sugárvédelemhez”.
17. Az elnökség tudatában van annak, hogy a javaslattal kapcsolatos kompromisszum elérése érdekében tett komoly erőfeszítések ellenére további munkára van szükség. Az elnökség szándéka az, hogy a javaslatot átadja a soron következő elnökségnek.

IV. KONKLÚZIÓ

18. Ezért felkérjük az Állandó Képviselők Bizottságát és a Tanácsot, hogy nyugtázza az Európai Atomenergia-közösségnek az Európai horizont kutatási és innovációs keretprogramot kiegészítő kutatási és képzési programjának (2021–2025) létrehozásáról szóló tanácsi rendeletjavaslat vizsgálata terén elért eredményekről szóló fenti jelentést.
-

2018/0226 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS RENDELETE

az Európai Atomenergia-közösségnek az Európai horizont kutatási és innovációs keretprogramot kiegészítő kutatási és képzési programjának (2021-2025) létrehozásáról¹

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 7. cikke első bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament véleményére²,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére³,

mivel:

- (1) Az Európai Atomenergia-közösség (a továbbiakban: Közösség) egyik célkitűzése, hogy – többek között a tagállamokban folytatott nukleáris kutatás előmozdítása és elősegítése, valamint közösségi kutatási és képzési program végrehajtásával történő kiegészítése révén – hozzájáruljon az életszínvonal emeléséhez a tagállamokban.

¹ Általános fenntartás: AT, LU.

² A (.....)-i vélemény. Nem kötelező konzultációt követően adott vélemény.

³ HL C [...], [...], [...] o. Nem kötelező konzultációt követően adott vélemény.

- (2) A nukleáris kutatás a nukleáris biztonság, a nukleáris védettség és a sugárvédelem szintjének növelése révén hozzájárulhat a társadalmi jóléthez, a gazdasági jóléthez és a környezeti fenntarthatósághoz. A sugárvédelmi kutatások előrelépéseket hoztak a gyógyászati technológiák terén, amelyek sok polgárnak nyújtanak előnyöket, és amely kutatások most más területeken – például az iparban, a mezőgazdaságban, a környezetvédelemben és a biztonság terén – is előrelépéseket hozhatnak.

A tagállamok azon jogának sérelme nélkül, hogy meghatározzák, hogy a különböző energiaforrások közül melyiket választják, az e rendelettel létrehozott program kutatási eredményei hozzájárulhatnak továbbá a klímasemleges energiarendszer biztonságos, hatékony és megbízható módon történő megvalósításához⁴.

- (3) A nukleáris kutatás közösségi szintű folyamatosságának biztosítása érdekében meg kell határozni a Közösség kutatási és képzési programját a 2021. január 1-jétől 2025. december 31-ig tartó időszakra (a továbbiakban: Euratom-program). A programnak folytatnia kell a korábbi programok kulcsfontosságú kutatási tevékenységeit, új egyedi célkitűzéseket vezetve be, és ugyanazt a végrehajtási módot alkalmazva.
- (4) Az Euratom kutatási és képzési program (2014–2018) időközi értékeléséről szóló bizottsági jelentés (COM(2017) 697 final) meghatároz bizonyos vezérelveket a program számára. Idetartozik a nukleáris kutatás további támogatása a nukleáris biztonság, a nukleáris biztosítékok, a nukleáris védettség, a hulladékkezelés, a sugárvédelem és a magfúzió fejlesztése terén; a nukleáris területen az európai közös programok szervezésének és irányításának javítása, a kedvezményezettekkel együtt; az Euratom oktatási és képzési tevékenységeinek folytatása és megerősítése a nukleáris biztonság, a nukleáris védettség és a sugárvédelem valamennyi szempontját alátámasztó kompetenciák fejlesztése érdekében; az Euratom-programok és az uniós keretprogram egyéb tematikus területei közötti szinergiák további kiaknázása; valamint az Euratom-program közvetlen és közvetett cselekvései közötti szinergiák további kiaknázása.

⁴ Fenntartás: AT, DE, LU.

- (5) Az Euratom-program koncepciója és kialakítása azt az igényt tükrözi, hogy kritikus tömegű támogatott tevékenység jöjjön létre. Ezt az atommaghasadás energetikai és egyéb célokra történő biztonságos felhasználására, a szükséges szakértelem fenntartására és fejlesztésére, a fúziós energia előmozdítására és a nukleáris biztonságra, biztosítékokra és védettségre vonatkozó uniós és tagállami politikák támogatására összpontosító, korlátozott számú egyedi célkitűzés megállapításával éri el.
- (5a) Az Euratom-program kulcsfontosságú részét képezi az Unió arra irányuló erőfeszítéseinek, hogy tovább fejlessze technológiai vezető szerepét és ösztönözze a kiválóságot a nukleáris kutatás és innováció terén, különösen azáltal, hogy a legmagasabb szintű szabványokat biztosítja a nukleáris területen a biztonság, a védettség, a biztosítékok, a sugárvédelem, a kiégett fűtőelemek, a radioaktív hulladékok kezelése és a leszerelés tekintetében, a programnak az e rendeletben meghatározott célkitűzéseivel összhangban.
- (6) A fúziós energiára irányuló kutatás e rendelet összefüggésében egyrészt az európai magfúziós menetrendnek – amely felvázolja, hogy milyen kutatásokra és fejlesztésekre van szükség ahhoz, hogy adottak legyenek egy villamosenergia-termelő fúziós erőmű létrehozásának az alapjai –, másrészt [az ITER-re vonatkozó tanácsi határozat]-nak megfelelően kerül végrehajtásra. Rövid és középtávon a legfontosabb lépés az ITER felépítésének lezárása és kezdeti működése, és egy erőteljes fúziókutatási programnak kell kiegészítenie az ITER-rel kapcsolatos európai tevékenységeket az ITER jövőbeli működésének és a DEMO demonstrációs reaktor működésére való felkészülésnek a támogatása érdekében.
- (7) A nukleáris kutatás támogatása révén az Euratom-programnak hozzá kell járulnia az (EU) [...] európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁵ létrehozott Európai horizont kutatási és innovációs keretprogram (a továbbiakban: Európai horizont) célkitűzéseinek eléréséhez, és elő kell segítenie az Európa 2030 stratégia végrehajtását, valamint az Európai Kutatási Térség erősítését.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) [...] rendelete ([...]) a kilencedik uniós kutatási és innovációs keretprogram (2021–2027) létrehozásáról és az 1291/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL [...]).

- (8) Az Euratom-programnak szinergiákra kell törekednie az Európai horizonttal és más uniós programokkal a kialakítástól és a stratégiai tervezéstől kezdve a projektek kiválasztásán, az eredmények kezelésén, kommunikációján, terjesztésén és hasznosításán keresztül a nyomon követésig, az ellenőrzésig és az irányításig terjedően.
- (9) Az Euratom-program keretében megvalósuló cselekvéseknek arányosnak kell lenniük, elkerülve a magánfinanszírozás megkettőzését vagy kizorítását, és egyértelmű európai hozzáadott értéket kell képviselniük. Ez biztosítja az összhangot az Euratom-program cselekvései és az EU állami támogatási szabályai között, elkerülve a verseny indokolatlan torzulását a belső piacon.
- (9a) Noha mindegyik tagállam maga dönthet arról, hogy használ-e nukleáris energiát vagy sem, azt is el kell ismerni, hogy a nukleáris energia különböző szerepet tölt be az egyes tagállamokban. Az Euratom-program kutatási tevékenységein keresztül ahhoz is hozzájárul majd, hogy széles körű vitát ösztönözzön a releváns érdekelt felek között a nukleáris energiában rejlő lehetőségekről és kockázatokról.
- (9b) Az oktatási és képzési igényekre válaszul az Euratom-programnak pénzügyi hozzájárulásokon keresztül támogatást kell kínálnia annak érdekében, hogy a nukleáris területen munkálkodó kutatók jogosulttá váljanak arra, hogy más területek kutatóival azonos feltételekkel részesüljenek a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések (MSCA) előnyeiből.
- (10) Ez a rendelet pénzügyi keretösszeget határoz meg az Euratom kutatási és képzési program számára, amely az éves költségvetési eljárás során az elsődleges referenciaösszeget jelenti az Európai Parlament és a Tanács számára [a hivatkozást adott esetben az új intézményközi megállapodásnak megfelelően naprakésszé kell tenni: a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról szóló, az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti 2013. december 2-i intézményközi megállapodás 17. pontja] értelmében.

- (11) Ha e rendelet másképp nem rendelkezik, a programra az (EU, Euratom) [...] európai parlamenti és tanácsi rendelet⁶ (kötségvetési rendelet) alkalmazandó. Ez a rendelet megállapítja az uniós költségvetés végrehajtására – többek között a vissza nem térítendő támogatásokra, a pénzdíjakra, a közbeszerzésre, a közvetett végrehajtásra, a pénzügyi támogatásra, a pénzügyi eszközökre és a költségvetési garanciákra – vonatkozó szabályokat, továbbá rendelkezik a pénzügyi szereplők felelősségével kapcsolatos ellenőrzésekről. [Az EUMSZ 322. cikke és az Euratom-szerződés 106a. cikke alapján elfogadott szabályok az Unió költségvetésének abban az esetben történő védelmére is vonatkoznak, amikor a tagállamokban a jogállamiság tekintetében általánossá vált hiányosságok állnak fenn, mivel a jogállamiság tiszteletben tartása a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás és a hatékony közösségi finanszírozás alapvető feltétele.]
- (12) Az e rendelet keretében elérhető finanszírozási formákat és a végrehajtási módszereket annak alapján kell megválasztani, hogy mennyiben képesek elérni a cselekvések konkrét célkitűzéseit és biztosítani az eredményeket, figyelembe véve különösen az ellenőrzési költségeket, az adminisztratív terheket és a szabályok be nem tartásának várható kockázatát. Vissza nem térítendő támogatások esetében ennek keretében mérlegelni kell az egyösszegű átalány, az átalányfinanszírozás és az egységköltség-alapú térítés alkalmazását is.
- (12a) Kiemelt figyelmet kell fordítani a kis- és középvállalkozások (kkv-k) és általában a magánszektor megfelelő részvételének biztosítására. Az értékelési és a nyomkövetési intézkedések részeként a kkv-k részvételét kvantitatív és kvalitatív szempontból értékelni kell.

- (12b) A Euratom-program keretében megvalósuló tevékenységeknek az Európai Unióról szóló szerződés 2. és 3. cikkével, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés 8. cikkével összhangban a kutatás és az innováció területén a nemek közötti különbségek felszámolását és a nemek közötti egyenlőség előmozdítását kell célozniuk. A nemekkel kapcsolatos dimenziót integrálni kell a kutatási és innovációs tartalmakba, és a kutatási ciklus minden szakaszában figyelemmel kell kísérni.
- (12ba) A tudomány és a társadalom közötti kapcsolat elmélyítése és a tudományba vetett közbizalom megerősítése érdekében az Euratom-programnak támogatnia kell a polgárok és a civil társadalom tájékozott részvételét a kutatási és innovációs ügyekben, ehhez pedig elő kell mozdítania a tudományos oktatást, hozzáférhetőbbé kell tennie a tudományos ismereteket, olyan, felelősségteljes kutatási és innovációs menetredekkel kell kidolgoznia, amelyek eloszlatják a polgárok és a civil társadalom aggályait és megfelelnek elvárásaiknak, valamint meg kell könnyítenie ez utóbbiak részvételét az Euratom-programhoz tartozó tevékenységekben.
- (12c) Az Euratom-program hatálya alá tartozó cselekvéseknek tiszteletben kell tartaniuk a különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert alapjogokat és elveket.
- (12d) Fontos az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés (a továbbiakban: Euratom-szerződés) II. címének 2. fejezetével összhangban továbbra is elősegíteni a résztvevők által létrehozott szellemi tulajdon hasznosítását, s eközben megvédeni a többi résztvevő és a Közösség jogos érdekeit.
- (13) [...]

- (14) Az Euratom-program célkitűzéseinek megvalósításához az InvestEU-rendelet V.B. mellékletével összhangban az InvestEU program keretében nyújtott finanszírozási eszközök is felhasználhatók⁷.
- (15) A lehető leghatékonyabb végrehajtás, valamint a kedvezményezettek számára koherens, átfogó és átlátható keret létrehozása érdekében az Euratom-programban való részvételre és a kutatási eredmények terjesztésére – egyes kiigazításokkal, illetve kivételekkel – az Európai horizont megfelelő szabályai vonatkoznak. Az Euratom-programra az Európai horizont vonatkozó fogalommeghatározásai és a cselekvések ott meghatározott fő típusai alkalmazandók.
- (16) A Horizont 2020 alapján létrehozott és a Bizottság által kezelt résztvevői garanciaalap fontos védőmechanizmusnak bizonyult, amely csökkentette a kötelezettségeiket nem teljesítő résztvevők lejárt és vissza nem fizetett tartozásaival kapcsolatos kockázatokat. Ezért fenn kell tartani ezt a védőmechanizmust. Az Európai horizont alapján létrehozott kölcsönös biztosítási mechanizmusnak (a továbbiakban: mechanizmus) le kell fednie az e rendelet szerinti cselekvéseket.
- (17) A Közös Kutatóközpontnak (a továbbiakban: JRC) a teljes szakpolitikai ciklus során továbbra is független, ügyfélközpontú tudományos adatokat és technikai támogatást kell biztosítania az uniós szakpolitikák számára. A JRC közvetlen cselekvéseit rugalmas, hatékony és átlátható módon kell megvalósítani, figyelembe véve a JRC felhasználóinak releváns szükségleteit és az uniós szakpolitikák szükségleteit, különösen⁸ a nukleáris biztonság, biztosítékok és védetség területén, valamint biztosítva az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét. A JRC-nek a jövőben is további erőforrásokat kell generálnia az uniós szakpolitikák támogatását szolgáló, vagy harmadik felek nevében végzett versenyképes tevékenységek révén⁹. Amennyiben a vonatkozó munkaprogram úgy rendelkezik, a JRC részt vehet közvetett cselekvésekben.

⁷ Vizsgálati fenntartás: AT, LU.

⁸ Vizsgálati fenntartás: AT, LU.

⁹ A Tanács következtetései (1994. április 26.) a Közös Kutatóközpont szerepéről (HL C 126., 1994.5.7., 1. o.).

(18) [Az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹⁰ (kölségvetési rendelet), a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹¹ és a 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelettel¹², a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel¹³ és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel¹⁴ összhangban, az Unió pénzügyi érdekeit arányos intézkedésekkel kell védeni, ideértve a szabálytalanságok – többek között a csalás – megelőzését, feltárását, korrekcióját és kivizsgálását, az elveszített, jogalap nélkül kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált források visszafizettetését, valamint adott esetben közigazgatási szankciók kiszabását. Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 2185/96/Euratom, EK és a 883/2013/EU, Euratom rendelettel összhangban igazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat – végezhet annak megállapítása céljából, hogy történt-e olyan csalás, korrupció vagy bármilyen más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o.).

¹² A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o.).

¹³ A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o.).

¹⁴ A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o.).

Az (EU) 2017/1939 rendelettel összhangban az Európai Ügyészség nyomozást és vádhatósági eljárást folytathat az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁵ szerinti, az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények esetében. A költségvetési rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, aki, illetve amely uniós finanszírozásban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelme céljából, biztosítani kell a Bizottság, az OLAF, – az (EU) 2017/1939 rendelet szerinti megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok esetében – az Európai Ügyészség, valamint az Európai Számvevőszék számára a szükséges jogokat és hozzáférést, valamint gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak.

(18a) Azok a harmadik országok, amelyek az Európai Gazdasági Térség (EGT) tagjai, részt vehetnek az uniós programokban az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás¹⁶ alapján létrehozott együttműködés keretében, amely megállapodás értelmében a programok végrehajtásának a megállapodás alapján hozott határozaton kell alapulnia. Harmadik országok részvételére más jogi eszközök alapján is lehetőség van. E rendeletnek olyan konkrét rendelkezést kell tartalmaznia, amely biztosítja az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő, az OLAF, valamint az Európai Számvevőszék számára a hatáskörük hiánytalan gyakorlásához szükséges jogokat és hozzáférést.]

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o.).

¹⁶ HL L 1., 1994.1.3., 3. o.

- (19) Az Euratom-program cselekvéseinek egységes feltételek mellett történő végrehajtása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek¹⁷ megfelelően kell gyakorolni.
- (20) A jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodás (22) és (23) bekezdésével összhangban az Euratom-programot sajátos nyomonkövetési követelményeknek megfelelően gyűjtött információk alapján értékelni kell, ugyanakkor el kell kerülni a túlszabályozást és az adminisztratív terheket, főként a tagállamokra nehezedőket. Adott esetben e követelmények mérhető mutatókat is magukban foglalhatnak, amelyek alapján értékelhetők az Euratomprogram célterületen kifejtett hatásai.
- (21) A Közös Kutatóközpontnak (JRC) a 96/282/Euratom bizottsági határozattal¹⁸ létrehozott Igazgatótanácsával konzultációra került sor a Közös Kutatóközpont közvetlen cselekvéseinek tudományos és technológiai tartalmáról.
- (22) A Bizottság konzultált az Euratom Tudományos és Műszaki Bizottságával.
- (23) A jogbiztonság érdekében a(z) [...]Euratom rendeletet hatályon kívül kell helyezni,

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

¹⁸ A Bizottság 96/282/Euratom határozata (1996. április 10.) a Közös Kutatóközpont átszervezéséről (HL L 107., 1996.4.30., 12. o.).

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet létrehozza az Európai Atomenergia-közösség kutatási és képzési programját a 2021. január 1-jétől 2025. december 31-ig terjedő időszakra (a továbbiakban: az Euratom-program), és megállapítja az Európai horizont keretprogramot kiegészítő Euratom-program keretébe tartozó közvetett cselekvésekre vonatkozó részvételi és terjesztési szabályokat.

A rendelet megállapítja az Euratom-program célkitűzéseit, a 2021 és 2025 közötti időszakra szóló költségvetést, az Európai Atomenergia-közösségtől (a továbbiakban: a Közösség) származó finanszírozás formáit, valamint az e finanszírozás nyújtására vonatkozó szabályokat.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában az (EU) xxx európai parlamenti és tanácsi rendelet („Európai horizont”)¹⁹ vonatkozó fogalommeghatározásai alkalmazandók. Az említett fogalommeghatározásokban szereplő, az Unióra és a programra történő hivatkozásokat a Közösségre és az Euratom-programra történő hivatkozásként kell értelmezni. Ettől eltérve a „munkaprogram” az Euratom-program végrehajtására vonatkozóan a Bizottság által e rendelet 16. cikkével összhangban elfogadott dokumentumot jelenti.

Az (EU) xxx európai parlamenti és tanácsi rendeletre („Európai horizont”) való, e rendeletben foglalt hivatkozásokat a rendelet ... [HL: kérjük, illesszék be a Európai horizont hatálybalépésének dátumát]-án/-én hatályos változatára való hivatkozásként kell értelmezni.

¹⁹ Teljes cím + HL-hivatkozás.

A program célkitűzései

- (1) Az Euratom-program általános célkitűzése, hogy keretében olyan nukleáris kutatási és képzési tevékenységeket végezzenek, amelyeknek központi eleme a nukleáris biztonság, a nukleáris védettség és a sugárvédelem folyamatos javítása, valamint hogy potenciálisan hozzájáruljon a klímasemleges energiarendszerre való biztonságos, hatékony és megbízható módon történő hosszú távú áttéréshez²⁰.
- (2) Az Euratom-program egyedi célkitűzései a következők:
 - (a) a következők javítása és támogatása: nukleáris biztonság, nukleáris védettség, nukleáris biztosítékok, sugárvédelem, a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok biztonságos kezelése és leszerelése, beleértve a nukleáris energia és az ionizáló sugárzás nem energetikai alkalmazásainak biztonságos és megbízható felhasználását;
 - (b) a szakértelem és kompetencia fenntartása és továbbfejlesztése a nukleáris területen a Közösségen belül;
 - (c) a fúziós energia – mint a villamosenergia-termelés potenciális jövőbeli energiaforrása – fejlesztésének előmozdítása és az európai magfúziós menetrend végrehajtásához való hozzájárulás;
 - (d) a nukleáris biztonság, a nukleáris biztosítékok és a nukleáris védettség folyamatos javítására vonatkozó uniós és tagállami szakpolitikák támogatása.
- (3) Az (1) és (2) bekezdésben felsorolt célkitűzéseket az I. melléklettel összhangban kell végrehajtani. Kellően indokolt esetben az aktuálisan felmerülő lehetőségekre, válságokra vagy fenyegetésekre való reagálás is ide tartozhat.

²⁰ Fenntartás: AT, DE, LU.

4. cikk

Költségvetés

- (1) Az Euratom-program végrehajtására biztosított pénzügyi keretösszeg [folyó áron 1 675 000 000 EUR].
- (2) Az (1) bekezdésben említett összeg indikatív felosztása a következő:
 - (e) [724 563 000] EUR a magfúzióval kapcsolatos kutatás és fejlesztés keretébe tartozó közvetett cselekvésekre;
 - (f) [330 930 000] EUR az atommaghasadás, a nukleáris biztonság és a sugárvédelem keretébe tartozó közvetett cselekvésekre;
 - (g) [619 507 000] EUR a Közös Kutatóközpont (JRC) által végzett közvetlen cselekvésekre.

[A Bizottság az éves költségvetési eljárás során nem térhet el az e cikk (2) bekezdésének c) pontjában említett összegtől.]

- (3) Az (1) bekezdésben említett összeg továbbá fedezheti az Euratom-program irányításához, végrehajtásához, valamint célkitűzései megvalósításának értékeléséhez szükséges előkészítő, nyomonkövetési, kontroll-, ellenőrzési, értékelési és egyéb tevékenységekkel kapcsolatos költségeket is, ideértve az igazgatási kiadásokat is. A közvetett cselekvésekkel kapcsolatos igazgatási kiadások nem haladhatják meg az Euratom-programra elkülönített teljes összeg 6 %-át. Az összeg ezenfelül fedezheti a tanulmányokkal, szakértői ülésekkel, tájékoztatási és kommunikációs intézkedésekkel kapcsolatos kiadásokat is, amennyiben azok összefüggnek az Euratom-program célkitűzéseivel, továbbá az információk feldolgozására és cseréjére összpontosító IT-hálózatokkal – többek között az intézményi IT-eszközökkel – kapcsolatos kiadásokat, valamint az Euratom-program irányítása tekintetében felmerülő egyéb technikai és igazgatási segítségnyújtási költséget.

- (4) Amennyiben szükséges és indokolt, a 2025. december 31-ig be nem fejezett cselekvésekkel kapcsolatos igazgatási feladatok ellátása céljából előirányzatok állíthatók be a 2025 utáni költségvetésbe a (3) bekezdésben meghatározott kiadások fedezésére.
- (5) Az egy pénzügyi évnél hosszabb időn átívelő cselekvések költségvetési kötelezettségvállalásai felbonthatók több évre esedékes éves részletekre.
- (6) A költségvetési rendelet sérelme nélkül az első munkaprogramban szereplő projektekhez kapcsolódó cselekvések kiadásai 2021. január 1-jétől számolhatók el.
- (7) [A tagállamok részére megosztott irányítás keretében allokált és az (EU) XX rendelet [közös rendelkezésekről szóló rendelet] 21. cikkének megfelelően átcsoportosítható források a tagállamok kérésére átcsoportosíthatók a programra. A Bizottság ezeket a forrásokat a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban közvetlenül vagy 62. cikke (1) bekezdésének c) pontjával összhangban közvetve hajtja végre Ezeket a forrásokat lehetőség szerint az érintett tagállam javára kell felhasználni.]

A programhoz társult harmadik országok

- (1) A programhoz társulhatnak az alábbi harmadik országok:
- a) csatlakozó országok, tagjelölt országok és potenciális tagjelöltek, a szóban forgó országok közösségi programokban való részvételének a vonatkozó keretmegállapodásokban és társulási tanácsi határozatokban vagy hasonló megállapodásokban meghatározott általános alapelveivel és általános feltételeivel, valamint a Közösség és az említett országok közötti megállapodásokban meghatározott egyedi feltételekkel összhangban;
 - b) az európai szomszédságpolitika hatálya alá tartozó országok, a szóban forgó országok közösségi programokban való részvételének a vonatkozó keretmegállapodásokban és társulási tanácsi határozatokban vagy hasonló megállapodásokban meghatározott általános alapelveivel és általános feltételeivel, valamint a Közösség és az említett országok közötti megállapodásokban meghatározott egyedi feltételekkel összhangban;
 - c) olyan harmadik országok és területek, amelyek megfelelnek az alábbi kritériumok mindegyikének:
 - megfelelő tudományos, technológiai és innovációs kapacitással rendelkeznek;
 - elkötelezettek a szabályokon alapuló, demokratikus intézmények által támogatott nyitott piacgazdaság iránt, beleértve a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok tisztességes és méltányos kezelését is;
 - aktívan támogatják a polgárok gazdasági és társadalmi jólétét javító szakpolitikákat.

A c) pont szerinti harmadik országok programhoz való társulásának összhangban kell állnia az adott harmadik országnak valamely közösségi vagy uniós programban való részvételére vonatkozó egyedi megállapodásban meghatározott feltételekkel, feltéve, hogy e megállapodás:

- méltányos egyensúlyt biztosít a programban részt vevő harmadik ország hozzájárulása és az őt megillető előnyök között;
- meghatározza a programban való részvétel feltételeit, többek között a programhoz nyújtott pénzügyi hozzájárulások és a program igazgatási költségeinek kiszámítását. Ezek a hozzájárulások a költségvetési rendelet 21. cikkének (5) bekezdésével összhangban címzett bevételnek minősülnek;
- nem ruház a programra vonatkozó döntéshozatali jogot a harmadik országra;
- garantálja az Uniónak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosításához és a pénzügyi érdekeinek védelméhez való jogát.

- (2) Az egyes harmadik országok programhoz való társulása hatókörének meghatározása során figyelembe kell venni az Unió gazdasági növekedésének az innováció útján történő előmozdítására irányuló célkitűzést. Ennek megfelelően – a csatlakozó országok, a tagjelölt országok és a potenciális tagjelöltek esetét kivéve – a program egyes részei kizárhatók egy-egy adott országra vonatkozó társulási megállapodásból.
- (3) A társulási megállapodásnak adott esetben rendelkeznie kell az Unióban letelepedett jogalanyoknak a társult országok egyenértékű programjaiban való, az ott meghatározott feltételeknek megfelelő részvételéről.
- (4) A pénzügyi hozzájárulás szintjét meghatározó feltételeknek biztosítaniuk kell a társult országban letelepedett jogalanyok által a programban való részvétel kapcsán kapott összeghez képest jelentkező minden jelentős egyensúlyhiány automatikus korrekcióját, figyelembe véve a program irányítása, végrehajtása és működtetése kapcsán felmerülő költségeket is.]

A finanszírozás végrehajtása és formái

- (1) Az Euratom-programot a költségvetési rendelettel összhangban közvetlen irányítással kell végrehajtani, vagy a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett, finanszírozó szervekkel megvalósított közvetett irányítással.
- (2) Az Euratom-program a költségvetési rendeletben meghatározott bármely formában nyújthat finanszírozást, elsősorban vissza nem térítendő támogatás formájában, amely a program közvetett cselekvéseit illetően a fő támogatási formának minősül. Ezenkívül pénzdíjak, közbeszerzés, valamint vegyes finanszírozási műveletek keretében pénzügyi eszközök formájában is nyújthat finanszírozást.
- (3) Az Euratom-program keretében alkalmazandó cselekvések fő típusait az Európai horizont II. melléklete határozza meg és ismerteti részletesebben; ilyenek például a kutatási és innovációs cselekvések, az innovációs cselekvések, az innovációs és piaci bevezetésre irányuló cselekvések, a képzéshez és mobilitáshoz kapcsolódó cselekvések, a program-társfinanszírozási cselekvések, a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzésekre irányuló cselekvések, az innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzéseket célzó cselekvések, a koordinációs és támogatási cselekvések, az ösztönző pénzdíjak és az elismerést kifejező pénzdíjak.

Az Euratom-program összes célkitűzése esetében rugalmasan alkalmazandó a (2) bekezdésben említett valamennyi finanszírozási forma, a használatukról pedig az adott célkitűzések szükségletei és jellemzői alapján kell dönten.

- (4) Az Euratom-program a JRC által végzett közvetlen cselekvéseket is támogatja.

Európai partnerségek²¹

- (1) Az Euratom-program egyes részei megvalósíthatók európai partnerségek útján is.
- (2) A Közösség európai partnerségekben való részvétele a következő formák valamelyikét öltetheti:
 - a) a Bizottság és köz- vagy magánszférabeli partnerek közötti olyan egyetértési megállapodás és/vagy szerződéses megállapodás alapján létrejött partnerségekben való részvétel, amelyek meghatározzák a partnerség célkitűzéseit, a partnerek pénzügyi és/vagy természetbeni hozzájárulására vonatkozó, az összes érintett fél részéről tett kötelezettségvállalásokat, a fő teljesítmény- és hatásmutatókat, az elérendő eredményeket, valamint a jelentéstételre vonatkozó részleteket. Ezekben a partnerek és az Euratom-program által végrehajtott kiegészítő kutatási és innovációs tevékenységek meghatározása is szerepel (közös programozású európai partnerségek);
 - b) pénzügyi hozzájárulás melletti részvétel kutatási és innovációs tevékenységek olyan programjában, amely meghatározza a célkitűzéseket, a fő teljesítménymutatókat és hatásmutatókat, valamint az elérendő eredményeket, és amely a partnerek pénzügyi és/vagy természetbeni hozzájárulásra vonatkozó kötelezettségvállalásán és a releváns tevékenységeiknek az Euratom-program társfinanszírozási cselekvései útján történő integrációján alapul (társfinanszírozott európai partnerségek).
- (3) Európai partnerségek:
 - a) olyan esetben hozandók létre, amikor általuk – az Euratom-program más támogatási formáival összehasonlítva – hatékonyabban lehet teljesíteni az Euratom-program célkitűzéseit, mint önmagában a Közösség által. E részekre el kell különíteni az Euratom-program költségvetésének megfelelő hányadát;

²¹ Vizsgálati fenntartás: AT, LU.

- b) meg kell, hogy feleljenek a következő elveknek: uniós hozzáadott érték, átláthatóság, nyitottság, az Európán belül érvényesülő és az Európa javát szolgáló hatás, megfelelő léptékű, erős multiplikátorhatás, az összes érintett fél hosszú távú pénzügyi kötelezettségvállalása, a végrehajtás rugalmassága, valamint az uniós, helyi, regionális, nemzeti és adott esetben nemzetközi kezdeményezésekkel, illetve más partnerségekkel való koherencia, koordináció és kiegészítő jelleg;
 - c) egyértelmű, életciklus-alapú megközelítést kell, hogy alkalmazzanak, korlátozott időszakra kell vonatkozniuk, és tartalmazniuk kell az Euratom-programból nyújtott finanszírozás fokozatos kivezetésére vonatkozó feltételeket.
- (4) A kiválasztásra, végrehajtásra, nyomon követésre, értékelésre és fokozatos kivezetésre vonatkozó rendelkezéseket és kritériumokat az Európai horizont III. melléklete tartalmazza.

8. cikk

Nyílt tudomány

A nyílt tudományra vonatkozó, az Európai horizont keretprogramban meghatározott rendelkezéseket alkalmazni kell az Euratom-programra.

9. cikk

Támogatható cselekvések, valamint a részvételre és a kutatási eredmények terjesztésére irányadó szabályok

- (1) Kizárólag a 3. cikkben említett célkitűzéseket végrehajtó cselekvések finanszírozhatók.
- (2) Figyelemmel e cikk (3) és (4) bekezdésére, az Európai horizont keretprogram II. címében foglalt részvételi és terjesztési szabályokat alkalmazni kell az Euratom-program alapján támogatott cselekvésekre is. Az említett címben az Unióra és a programra történő hivatkozásokat – adott esetben – a Közösségre és az Euratom-programra történő hivatkozásként kell értelmezni. Az említett címben foglalt, a „biztonsági szabályokra” való hivatkozások magukban foglalják a tagállamok védelmi érdekeit az Euratom-szerződés 24. cikke értelmében.
- (3) A Európai horizont 36. cikkének (4) bekezdésétől eltérve a kifogásolási jog kiterjedhet a nem kizárólagos használati engedélyek megadására is.

- (4) Az Európai horizont 37. cikkének (5) bekezdésétől eltérve a közösségi finanszírozásban részesülő kedvezményezettnek hozzáférést kell biztosítani az eredményeihez a közösségi intézmények, a finanszírozó szervek vagy a Fusion for Energy Közös Vállalkozás számára a közösségi szakpolitikák és programok kidolgozása, végrehajtása és nyomon követése, illetve a harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel folytatott nemzetközi együttműködés alapján fennálló kötelezettségek teljesítése céljából. E hozzáférési jognak magában kell foglalnia azt a jogot, hogy harmadik felek részére engedélyezzék az eredmények közbeszerzésekben való felhasználását, továbbá a hozzáférési jogok továbbadásának jogát, és e hozzáférés nem szolgálhat kereskedelmi célokat és nem szolgálhatja a piaci versenyben való részvétel célját, és jogdíjmentesen biztosítandó.
- (5) Az Európai horizont alapján létrehozott kölcsönös biztosítási mechanizmusnak ki kell terjednie az azzal kapcsolatos kockázatra, hogy a kedvezményezettek nem fizetik vissza a Bizottság vagy a finanszírozó szervek részére az esedékes összegeket.

10. cikk

Kumulatív, kiegészítő és kombinált finanszírozás

- (1) Az Euratom-programot más uniós finanszírozási programokkal szinergiában kell végrehajtani.
- (1a) Az Euratom-program célkitűzéseinek elérése, valamint az Euratom-program és az Európai horizont közös kihívásainak kezelése érdekében az Euratom-programban, illetve az Európai horizontban vagy mindkettőben meghatározott célkitűzések mentén végzett tevékenységek részesülhetnek közösségi pénzügyi hozzájárulásban. Az Euratom-program különösen a Marie Skłodowska-Curie-cselekvéseknek (MSCA) nyújthat pénzügyi hozzájárulást a nukleáris kutatás szempontjából releváns tevékenységek támogatása érdekében.

- [(2) Egy másik uniós program keretében hozzájárulásban részesült cselekvés a programból is kaphat hozzájárulást, feltéve, hogy a hozzájárulások nem ugyanazokat a költségeket fedezik. A cselekvéshez történő egyes hozzájárulásokra az adott hozzájáruló uniós programok szabályai alkalmazandók. A kumulatív finanszírozás összege nem haladhatja meg a cselekvés összes elszámolható költségét, és a különböző uniós programokból származó támogatás kiszámítható arányosan, a támogatás feltételeit megállapító dokumentumnak megfelelően.
- (3) Azok a cselekvések, amelyek megfelelnek az alábbi kumulatív, összehasonlító feltételeknek:
- a) értékelésre kerültek a program körébe tartozó pályázati felhívás keretében;
 - b) megfelelnek az említett pályázati felhívás minőségi minimumkövetelményeinek;
 - c) az említett pályázati felhívás keretében költségvetési korlátok miatt nem részesülhetnek finanszírozásban,

az (EU) XX rendelet [közös rendelkezésekről szóló rendelet] [67.] cikke (5) bekezdésének és az (EU) XX rendelet [a közös agrárpolitika finanszírozása, irányítása és nyomon követése] [8.] cikkének megfelelően támogatásban részesülhetnek az [Európai Regionális Fejlesztési Alapból, a Kohéziós Alapból, az Európai Szociális Alap Pluszból vagy az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból], feltéve hogy a szóban forgó cselekvések összhangban állnak az érintett program célkitűzéseivel. A támogatást nyújtó alap szabályai alkalmazandók.]

II. FEJEZET

PROGRAMOZÁS, NYOMON KÖVETÉS, ÉRTÉKELÉS ÉS KONTROLL

11. cikk

Munkaprogramok

- (1) A Bizottság a 16. cikk (4) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően, végrehajtási jogi aktusok útján elfogadja a költségvetési rendelet 110. cikkében említett munkaprogramokat a közvetett cselekvések végrehajtása céljából. A munkaprogramok adott esetben meghatározzák a vegyes finanszírozási műveletekre fenntartott teljes összeget.
- (2) A költségvetési rendelet 110. cikkében foglalt követelményeken túl a munkaprogramoknak tartalmazniuk kell a következőket:
 - a) az egyes cselekvésekre elkülönített összegek megjelölését, valamint végrehajtásuk tervezett menetrendjét;
 - b) a vissza nem térítendő támogatások vonatkozásában a prioritásokat, a kiválasztási és odaítélési szempontokat, a különböző odaítélési szempontok relatív súlyozását, valamint az összes támogatható költség finanszírozásának maximális mértékét;
 - c) a kedvezményezettekre vonatkozó bármilyen további kötelezettséget az Európai horizont 35. és 37. cikke szerint;
 - d) többéves megközelítést és a következő végrehajtási évekre vonatkozó stratégiai iránymutatást.
- (3) A Bizottság többéves munkaprogramot készít a JRC által végzett közvetett cselekvésekre vonatkozóan, a 96/282/Euratom határozattal összhangban.

Nyomon követés és jelentéstétel

- (1) A Bizottság folyamatosan nyomon követi az Euratom-program irányítását és végrehajtását. Az átláthatóság fokozása érdekében ezeket az adatokat a legfrissebb állapot szerint, hozzáférhető módon, nyilvánosan elérhetővé kell tenni a Bizottság honlapján.

Idetartoznak azok – a II. mellékletben hatásútvonalanként meghatározott – különböző időtávokra vonatkozó mutatók is, amelyek használatával évente jelentést kell tenni az Euratom-program által a 3. cikkben meghatározott célkitűzések megvalósítása terén tett előrehaladásról.

- (2) Annak érdekében, hogy hatékonyan lehessen értékelni az Euratom-program által a célkitűzéseinek megvalósítása terén elért eredményeket, a Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogad el a nyomonkövetési és értékelési keretre vonatkozó rendelkezések kidolgozása céljából, többek között a II. melléklet módosítása révén, a hatásútvonal-mutatók szükség szerinti felülvizsgálata vagy kiegészítése, valamint viszonyítási értékek és célértékek meghatározása megállapítása érdekében. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 16. cikk (3) bekezdése szerinti tanácsadó-bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.
- (3) A teljesítményjelentési rendszernek biztosítania kell, hogy a program végrehajtásának nyomon követésére vonatkozó adatokat és az eredményeket hatékonyan, eredményesen és időben összegyűjtsék, anélkül, hogy ez növelné a kedvezményezettekre háruló adminisztratív terheket. Ennek érdekében a közösségi pénzeszközök címzettjeire és – adott esetben – a tagállamokra vonatkozóan arányos jelentéstételi követelményeket kell megállapítani.

Tájékoztatás, kommunikáció, közzététel, valamint terjesztés és hasznosítás

- (1) Az Euratom-programból származó finanszírozás címzettjeinek fel kell tüntetniük a finanszírozás közösségi eredetét, és (különösen a cselekvéseknek és azok eredményeinek népszerűsítéskor, ideértve a pénzdíjak esetét is) gondoskodniuk kell annak láthatóságáról azáltal, hogy következetes, hatékony és arányos módon célzott tájékoztatást juttatnak el többféle közönséghez, köztük a médiához és a nyilvánossághoz.
- (2) A Bizottság tájékoztatási és kommunikációs tevékenységeket végez az Euratom-programhoz, valamint annak cselekvéseihez és eredményeihez kapcsolódóan. Emellett kellő időben részletes tájékoztatást nyújt a tagállamok és a kedvezményezettek számára. Kutatási eredményeken, elemzéseken és a hálózatok hasonlóságán alapuló partnerkeresési szolgáltatásokat kell biztosítani az érdekelt szervezetek számára annak érdekében, hogy az együttműködési projektekre vonatkozó konzorciumok alakuljanak ki, kiemelt figyelmet fordítva hálózatépítési lehetőségek feltérképezésére a K+I terén gyengén teljesítő tagállamok jogalanyai számára. Ezen elemzések alapján a konkrét pályázati felhívásoktól függően célirányos partnerkeresési rendezvények szervezhetők. Az Euratom-programhoz allokált pénzügyi forrásokat ezenfelül a Közösség azon politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikáció költségeinek fedezésére is kell fordítani, amelyek kapcsolódnak a 3. cikkben említett célkitűzésekhez.
- (3) A Bizottság emellett az Euratom-programból származó kutatási és innovációs eredmények, illetve ismeretek elérhetőségének és elterjedésének javítása érdekében megállapít egy terjesztési és hasznosítási stratégiát, hogy felgyorsítsa a piaci bevezetést célzó hasznosítást, valamint hogy növelje az Euratom-program hatását. Az Euratom-programhoz allokált pénzügyi forrásokat ezenfelül a Közösség azon politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikáció költségeinek, valamint olyan tájékoztatási, kommunikációs, népszerűsítési, terjesztési és hasznosítási tevékenységek költségeinek fedezésére is kell fordítani, amelyek kapcsolódnak a 3. cikkben említett célkitűzésekhez.

Értékelés

- (1) Az értékeléseket megfelelő időben kell elvégezni, hogy azok felhasználhatók legyenek a programra, annak utódjára és a kutatás és innováció területét érintő más kezdeményezésekre vonatkozó döntéshozatali eljárásban.
- (2) Az Euratom-program időközi értékelését – átlátható eljárással kiválasztott független szakértők segítségével – az Euratom-program végrehajtásáról rendelkezésre álló elegendő információ birtokában, de legkésőbb három évvel a program végrehajtásának kezdetét követően kell elvégezni. Az időközi értékelésben értékelni kell az Euratom korábbi kutatási és képzési programjai által kifejtett hosszú távú hatásokat is, és azt adott esetben alapul kell venni a program végrehajtását érintő kiigazításokhoz és/vagy a program módosításához. Értékelni kell benne az Euratom-program hatékonyságát, eredményességét, relevanciáját, koherenciáját és a Közösség számára biztosított hozzáadott értéket.
- (3) Az Euratom-program végrehajtásának végén, de legkésőbb négy évvel az 1. cikkben meghatározott időszak végét követően a Bizottság elvégzi az Euratom-program végső értékelését. A végső értékelésben értékelni kell az Euratom korábbi kutatási és képzési programjai által kifejtett hosszú távú hatásokat is.
- (4) A Bizottság nyilvánosságra hozza az értékelések eredményeként tett megállapításokat és az ezekhez fűzött észrevételeit, és ezeket közli az Európai Parlamenttel, a Tanáccsal, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával.

15. cikk

Ellenőrzések

- (1) Az Euratom-program ellenőrzési rendszerének megfelelő egyensúlyt kell biztosítani a bizalom és az ellenőrzés között, figyelembe véve az ellenőrzések minden szinten – különösen a kedvezményezettek számára – felmerülő igazgatási és egyéb költségeit. Az ellenőrzésre vonatkozó szabályoknak egyértelműnek, következetesnek és koherensnek kell lenniük az Euratom-program egészében.
- (2) A több uniós programból nyújtott közös finanszírozásban részesülő cselekvéseket csak egyszer kell ellenőrizni, lefedve minden érintett programot és az azokra vonatkozó szabályokat.
- (3) A Bizottság vagy a finanszírozó szerv támaszkodhat kedvezményezetti szinten végrehajtott kombinált rendszer-felülvizsgálatokra is. Az ilyen kombinált felülvizsgálatoknak bizonyos típusú kedvezményezettek esetében opcionálisnak kell lenniük, és rendszer- és folyamatellenőrzésből kell állniuk, amelyet az ügyleteknek egy hozzáértő, független, a számviteli dokumentumokat a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek megfelelően jogszabályban előírt könyvvizsgálatnak alávetni jogosult könyvvizsgáló által végzett ellenőrzése egészít ki. A Bizottság vagy a finanszírozó szerv alkalmazhat ilyen felülvizsgálatokat a kiadásokkal való hatékony és eredményes gazdálkodásra vonatkozó bizonyosság általános szintjének meghatározására, valamint az utólagos ellenőrzések szintjét és a pénzügyi kimutatásokra vonatkozó igazolásokat érintő megfontolásokra.
- (4) A költségvetési rendelet 127. cikkének megfelelően a Bizottság vagy a finanszírozó szerv támaszkodhat a közösségi hozzájárulás felhasználására vonatkozóan más – többek között az uniós intézmények vagy szervek által felhatalmazottaktól eltérő – független és hozzáértő személyek vagy szervezetek által végzett ellenőrzésekre.
- (5) Ellenőrzés legkésőbb az egyenleg kifizetése után két évvel végezhető.
- (5a) A Bizottság az ellenőrzésre vonatkozó iránymutatásokat tesz közzé annak érdekében, hogy a program teljes időtartama alatt biztosítani lehessen az ellenőrzési eljárások és szabályok megbízható és egységes alkalmazását és értelmezését.

Bizottsági eljárás

- (1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) A bizottság két különböző konfigurációban ül össze, amelyek közül az egyik az Euratom-program maghasadással összefüggő vonatkozásaival, míg a másik annak a magfúzióval összefüggő vonatkozásaival foglalkozik.

A program végrehajtásának elősegítése céljából a Bizottság az Euratom-programmal foglalkozó bizottság minden ülésekor, a napirendnek megfelelően, a megállapított iránymutatásokkal összhangban megtéríti tagállamonként egy képviselő, valamint – olyan napirendi pontok esetében, amelyeknél valamely tagállamnak szakértőre van szüksége – tagállamonként egy szakértő/tanácsadó költségeit.

- (3) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 4. cikkét kell alkalmazni.
- (4) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.
- (5) Ha a bizottságnak írásbeli eljárás keretében kell véleményt nyilvánítania, az ilyen eljárást eredmény nélkül lezárják, amennyiben a véleménynyilvánításra megállapított határidőn belül a bizottság elnöke úgy határoz, vagy a bizottsági tagok egyszerű többsége ezt kéri.
- (6) A Bizottság rendszeresen tájékoztatja a bizottságot az Euratom-program végrehajtásának előrehaladásáról, és kellő időben tájékoztatást ad számára az Euratom-program keretében javasolt vagy finanszírozott valamennyi cselekvésről.

[17. cikk

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

Amennyiben egy harmadik ország nemzetközi megállapodás alapján hozott határozat vagy bármely más jogi eszköz alapján részt vesz a programban, biztosítani kell az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő, az OLAF és az Európai Számvevőszék számára a hatáskörük hiánytalan gyakorlásához szükséges jogokat és hozzáférést. Az OLAF esetében e jogok közé tartozik a 883/2013/EU, Euratom rendelet szerinti vizsgálatok – többek között helyszíni ellenőrzések és vizsgálatok – lefolytatásához való jog is.]

III. FEJEZET

ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

18. cikk

Hatályon kívül helyezés

A [2019–2020-as Euratom-program létrehozásáról szóló...] rendelet 2021. január 1-jével hatályát veszti.

19. cikk

Átmeneti rendelkezések

- (1) Ez a rendelet nem érinti az érintett cselekvéseknek a [2019–2020-as Euratom-programról szóló] rendelet szerinti folytatását vagy módosítását, amely rendelet lezárásukig továbbra is alkalmazandó az érintett cselekvésekre.
- (2) Amennyiben szükséges, a [2019–2020-as Euratom-programról szóló] rendelet által létrehozott bizottság fennmaradó feladatait a 16. cikkben említett bizottság hajtja végre.
- (3) Az Euratom-program pénzügyi keretösszegéből az Euratom-program és az annak elődje, a [2019–2020-as Euratom-program] alapján elfogadott intézkedések közötti átmenet biztosításához szükséges technikai és igazgatási segítségnyújtási kiadások is fedezhetők.
- (4) [A [2019–2020-as Euratom-programról szóló] rendelet által létrehozott finanszírozási eszközökből befolyó bevételek beruházhatók az XX rendelettel²² létrehozott InvestEU programba.]

22

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök

A 3. cikk (2) bekezdésében felsorolt egyedi célkitűzéseket az Euratom-program egésze során, a tevékenységek e mellékletben ismertetett főbb irányvonalai szerint kell megvalósítani. Ezen egyedi célkitűzések végrehajtása révén az Euratom-program támogatja a tagállamokat az Euratom-jogszabályok²⁴ végrehajtásában, továbbá megerősíti a tagállamok és a magánszektor kutatási erőfeszítéseit. Ez várhatóan hozzájárul ahhoz, hogy az Unió megőrizze és továbbfejlessze a nukleáris területen játszott vezető technológiai szerepét.

Az egyedi célkitűzések elérése érdekében az Euratom-program olyan, több területet érintő tevékenységeket is támogatni fog, amelyek a közös kihívások megoldását illetően biztosítják a kutatási erőfeszítések szinergiáját. Az Európai horizonttal megfelelő kapcsolatok és interfészek, például közös pályázati felhívások kerülnek kialakításra. A kapcsolódó kutatási és innovációs tevékenységek a [közös rendelkezésekről szóló rendelet] rendelet szerinti alapokból nyújtott pénzügyi támogatásban is részesülhetnek, amennyiben az összhangban van ezen alapok célkitűzéseivel és rendelkezéseivel.

²⁴ Különösen a 2014. július 8-i 2014/87/Euratom tanácsi irányelvvel módosított, a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról szóló, 2009. június 25-i 2009/71/Euratom tanácsi irányelv; a Tanács 2011/70/Euratom irányelve (2011. július 19.) a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról; a Tanács 2006/117/Euratom irányelve (2006. november 20.) a radioaktív hulladékok és a kiégett fűtőelemek szállításának felügyeletéről és ellenőrzéséről; a Tanács 2013/59/Euratom tanácsi irányelve (2013. december 5.) az ionizáló sugárzás miatti sugárterhelésből származó veszélyekkel szembeni védelmet szolgáló alapvető biztonsági előírások megállapításáról, valamint a 89/618/Euratom, a 90/641/Euratom, a 96/29/Euratom, a 97/43/Euratom és a 2003/122/Euratom irányelv hatályon kívül helyezéséről; a Tanács 2013/51/Euratom irányelve (2013. október 22.) a lakosság egészségének az emberi fogyasztásra szánt vízben található radioaktív anyagokkal szembeni védelmére vonatkozó követelmények meghatározásáról, valamint a Tanács (Euratom) 2016/52 rendelete (2016. január 15.) a nukleáris balesetet vagy egyéb radiológiai veszélyhelyzetet követően az élelmiszerek és a takarmányok radioaktív szennyezettsége maximális megengedett szintjeinek megállapításáról.

Az e mellékletben felsorolt tevékenységek közé tartozik a békés célú nukleáris kutatás és innováció terén folytatott, közös célokon és kölcsönös bizalmon alapuló nemzetközi együttműködés, amelynek célja, hogy egyértelmű és jelentős előnyöket biztosítson az Unió, annak polgárai és környezete számára. Idetartozik a multilaterális keretek között folytatott nemzetközi együttműködés is. A IV. generációs technológiával foglalkozó nemzetközi fórumon (GIF) az Euratom végrehajtó szerveként²⁵ eljárva a Közös Kutatóközpont továbbra is elősegíti és összehangolja az Európai Atomenergia-közösség által a GIF kutatási és képzési tevékenységeihez nyújtott hozzájárulást és az azokban való részvételét. A GIF tevékenységeihez az Euratom-program hatályán belül megvalósuló hozzájárulás középpontjában a IV. generációs rendszerekhez kapcsolódó biztonság, sugárvédelem, nukleáris biztosítékok, valamint nonproliférációs kutatási és képzési tevékenységek állnak²⁶.

Amennyiben a Közös Kutatóközpont (JRC) új tevékenységet bízna, a Közös Kutatóközpont kormányzótanácsának elemzést kell végeznie annak megállapítása érdekében, hogy az adott tevékenység összhangban áll-e a tagállamokban folytatott tevékenységekkel, továbbá hogy nem vezet-e átfedésekhez az Unión belüli nukleáris kutatási és fejlesztési tevékenységek között.

A munkaprogramok prioritásait a Bizottság határozza meg a nemzeti hatóságok és az olyan testületekbe vagy keretekbe tömörülő, a nukleáris kutatásban érdekelt felek által szolgáltatott információk alapján, mint például a nukleáris rendszerekkel és a biztonsággal, a radioaktív hulladékok kezelésével, a kiegészítő fűtőelemekkel és a sugárvédelemmel/alacsony dózisos sugárzásból eredő kockázattal, a nukleáris biztosítékokkal és védettséggel, a fúziós kutatással foglalkozó európai technológiai platformok, szövetségek, kezdeményezések és technikai fórumok vagy a nukleáris tevékenységekben érdekelt felek bármely releváns szervezete vagy fóruma.

²⁵ A IV. generációs technológiájú nukleárisenergia-rendszerek kutatását és fejlesztését célzó nemzetközi együttműködésről szóló keretmegállapodás III. cikkének (2) bekezdésével összhangban.

²⁶ Vizsgálati fenntartás: AT, LU.

A következő területeken végzett kutatás és képzés támogatható az Euratom-programból:

a) a következők javítása és támogatása: nukleáris biztonság, nukleáris védettség, nukleáris biztosítékok, sugárvédelem, a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok biztonságos kezelése és leszerelése, beleértve a nukleáris energia és az ionizáló sugárzás nem energetikai alkalmazásainak megbízható és biztonságos felhasználását²⁷

- (1) **nukleáris biztonság:** a Közösségben működő reaktorrendszereknek és nukleáris üzemanyagciklusoknak, illetve – amilyen mértékben a nukleáris biztonsággal kapcsolatos széles körű közösségi szakértelem biztosítása érdekében szükséges – a jövőben esetlegesen alkalmazásra kerülő reaktortípusoknak és ezek teljes nukleáris üzemanyagciklusainak, például a particionálásnak és a transzmutációnak a biztonsága;
- (2) **a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok biztonságos kezelése:** a közepes aktivitású, a nagy aktivitású és a hosszú élettartamú radioaktív hulladékok és kiégett fűtőelemek, valamint egyéb olyan radioaktív hulladék-áramok és -típusok kezelése – és mindenekelőtt a végleges elhelyezésüket megelőző tevékenységek és végleges elhelyezésük –, amelyek esetében jelenleg nem léteznek iparilag kiforrott eljárások, illetve ahol van tér a meglévő eljárások javítására; a radioaktív hulladékok mennyiségének minimalizálása és e hulladék radiotoxicitásának csökkentése; a radioaktív hulladékok és kiégett fűtőelemek kezelésével kapcsolatos tudás és kompetenciák kezelése, valamint a generációk és a tagállami programok közötti átadása;
- (3) **leszerelés:** a nukleáris létesítmények leszereléséhez és környezetvédelmi rehabilitációjához szükséges technológiák fejlesztését és értékelését támogató kutatás; a leszereléssel kapcsolatos legjobb gyakorlatok és ismeretek megosztásának támogatása;

²⁷ A nukleáris védettség, biztosítékok és nonprolifерáció kivételével e tevékenységek közvetlen és közvetett cselekvésekkel is végrehajthatók.

(4) a nukleáris tudomány és az ionizáló sugárzás alkalmazásai, sugárvédelem, veszélyhelyzeti felkészültség:

- a nukleáris tudomány és az ionizáló sugárzási technológiák alkalmazásai a gyógyászati, ipari és egyéb kutatási területeken,
- az ipari, gyógyászati vagy környezeti kitettségéből eredő csekély sugárdózisok hatásai és kockázatai,
- veszélyhelyzeti felkészültség a sugárterheléssel járó balesetekre, valamint a radioökológiával kapcsolatos kutatás,
- biztonságos és védett radioizotóp-ellátás és -felhasználás,
- a sugárzó anyagok környezetben való terjedésének modelljeire irányuló kutatás, valamint az adatcsere, a riasztási rendszerek és a mérési technikákkal kapcsolatos együttműködés támogatása²⁸ (végrehajtására közvetlen cselekvések révén kerül sor);

²⁸ Az Euratom-Szerződés 35., 36. és 38. cikke; a Tanács 87/600/Euratom határozata.

(5) **nukleáris védetség, biztosítékok és nonprolifерáció** (végrehajtására közvetlen cselekvések révén kerül sor)

- a közösségi és a nemzetközi biztosítékok támogatására és megerősítésére szolgáló módszerek és technológia,
- az Euratom biztosítéki rendszerére vonatkozó operatív támogatás és képzés,
- technikai támogatás az atomszorompó-szerződés végrehajtásához a nukleáris biztosítékok területén, beleértve az uniós exportellenőrzési rendszer megerősítésének támogatását,
- a biztonság és a védetség fokozását célzó kutatás és támogatás a globális CBRN (vegyi, biológiai, radiológiai, nukleáris) keret és a kapcsolódó uniós stratégiák összefüggésében²⁹,
- a szabályozási ellenőrzés hatókörén kívül eső nukleáris és radioaktív anyagok felderítésére, valamint az ilyen anyagokat érintő események megelőzésére és kezelésére szolgáló módszerek és technológia, beleértve a nukleáris kriminalisztikát is,
- a nukleáris védetséggel kapcsolatos kapacitásépítés támogatása az Európai Nukleáris Védetségi Képzési Központ segítségével;

²⁹ Vizsgálati fenntartás: AT, LU.

b) a szakértelem és kompetencia fenntartása és továbbfejlesztése a nukleáris területen a Közösségen belül

- (1) oktatás, képzés és mobilitás, beleértve az olyan oktatási és képzési programokat, mint a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések;
- (2) a nukleáris tudományhoz és technológiához – mindenekelőtt a nukleáris biztonsághoz, védettséghez, biztosítékokhoz és a sugárvédelemhez – kapcsolódó innováció, tudásmenedzsment, terjesztés és hasznosítás előmozdítása³⁰;
- (3) a kutatás területéről az ipar felé irányuló technológiatranszfer támogatása;
- (4) a versenyképes európai fúziósenergia-ipari kapacitás előkészítésének és fejlesztésének támogatása;
- (5) az európai és nemzetközi kutatási infrastruktúrák, köztük a JRC infrastruktúrai biztosításának, rendelkezésre állásának és a hozzájuk való megfelelő hozzáférés biztosításának támogatása³¹;
- (6) a nukleáris tudománynak mint a szabványosítás támogatása alapjának előmozdítása érdekében a közvetlen cselekvések a nukleáris biztonsággal, biztosítékokkal és védettséggel, valamint egyéb alkalmazásokkal, például a nukleáris medicinával kapcsolatos legkorszerűbb referenciaadatokat, anyagokat és méréseket fogják biztosítani;

³⁰ Vizsgálati fenntartás: AT, LU.

³¹ A JRC infrastruktúrájára vonatkozó folytatólagos beruházási terv alapján.

c) a fúziós energia fejlesztésének előmozdítása és az európai magfúziós menetrend végrehajtásához való hozzájárulás

A magfúzióhoz kapcsolódó kutatással foglalkozó társfinanszírozott európai partnerség fogja végrehajtani azt a menetrendet, amelynek célja a magfúzió alapuló villamosenergia-termelés kidolgozása a század második felére. Ez többek között a következőket foglalhatja magában:

- (1) a meglévő és jövőbeli fúziós létesítmények kihasználása, beleértve adott esetben a fúziós kutatási infrastruktúrákhoz nyújtott működési támogatásokat;
- (2) a jövőbeli fúziós erőművek előkészítése valamennyi vonatkozó szempont, köztük az anyagok, a technológiák és a tervek fejlesztésével;
- (3) célzott oktatási és képzési program végrehajtása a b) pont (1) bekezdése szerinti tevékenységeken túlmenően;
- (4) a Fúziósenergia-fejlesztési és ITER Európai Közös Vállalkozással közös tevékenységek koordinálása;
- (5) együttműködés az ITER Szervezetével;
- (6) tudományos együttműködés az Euratom által kötött nemzetközi megállapodások keretében.

A magfúzióhoz kapcsolódó kutatással foglalkozó társfinanszírozott európai partnerség végrehajtása a tagállamok vagy az Euratom-programhoz társult harmadik országok által létrehozott vagy kijelölt jogalanyok részére odaítélt vissza nem térítendő támogatás révén fog történni. A vissza nem térítendő támogatásnak részét képezhetik a Közösség természetbeni juttatásai vagy a Bizottság munkatársainak kirendelése;

d) az Unió és a tagállamok nukleáris biztonságra, nukleáris biztosítékokra és nukleáris védettségre vonatkozó szakpolitikájának támogatása

A közvetlen cselekvések független tudományos és műszaki adatok és szakértelem biztosításával fogják támogatni a nukleáris biztonságra, biztosítékokra és védettségre vonatkozó szakpolitikát, valamint a vonatkozó jogszabályok végrehajtását.

Kulcsfontosságú hatásútvonal-mutatók

Hatásútvonalak és kapcsolódó kulcsfontosságú hatásútvonal-mutatók mentén kell strukturálni az Euratom-program teljesítményének arra irányuló nyomon követését, hogy az milyen eredményeket ért el egyedi célkitűzései megvalósításában. A hatásútvonalak időérzékenyek: különbséget kell tenni a rövid távúak, a középtávúak és a hosszú távúak között. A hatásútvonal-mutatók helyettesítő mutatóként szolgáltatnak információt az egyedi célkitűzések megvalósításában elért eredményekről. Az Európai horizont programmal közös kulcsfontosságú hatásútvonal-mutatókat alátámasztó mikroadatok gyűjtése központilag irányított és összehangolt módon, a kedvezményezettek számára minimális adatszolgáltatási teher mellett fog történni. Az Euratom-program végrehajtása során sor kerülhet a kulcsfontosságú hatásútvonal-mutatók további finomítására.

Tudományos hatásútvonal-mutatók

Az Euratom-program várhatóan előrelépést fog elérni a nukleáris biztonság és védetség megerősítésére, az ionizáló sugárzás biztonságos alkalmazásaira, a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésére, a sugárvédelemre és a fúziós energia fejlesztésére vonatkozó ismeretek tekintetében. Az e területen elért előrelépést a tudományos publikációkra, a magfúziós menetrend végrehajtásában elért eredményekre, a szakértelem és a készségek fejlesztésére, valamint a kutatási infrastruktúrákhoz való hozzáférésre vonatkozó mutatók mérik majd.

A tudományos hatás felé	Rövid távú	Középtávú	Hosszabb távú
A nukleáris energia és az ionizáló sugárzás nem energetikai alkalmazásai megbízható és biztonságos felhasználásának javítása, ideértve a nukleáris biztonságot, védeltséget és biztosítékokat, a sugárvédelmet, a kiegészítő fűtőelemek és a radioaktív hulladékok biztonságos kezelését, valamint a leszerelést.	<u>Publikációk</u> – az Euratom-programhoz tartozó lektorált tudományos publikációk száma	<u>Idézettség</u> – az Euratom-programhoz tartozó lektorált tudományos publikációk tudományterületek alapján súlyozott idézettségi mutatója	<u>Világ színvonalú tudomány</u> – az Euratom-programból származó, az adott tudományterülethez lényegi hozzájárulást képviselő lektorált publikációk száma és aránya
	<u>Az ismeretek megosztása</u> – a nyílt tudás infrastruktúráján keresztül megosztott kutatási outputok (nyílt hozzáférésű adatok/publikációk/szoftverek stb.) aránya	<u>Ismeretterjesztés</u> – az aktívan használt/idézett nyílt hozzáférésű kutatási outputok aránya	<u>Új együttműködések</u> – az Euratom-program azon kedvezményezettjeinek aránya, amelyek új, tudományágakon/ágazatokon átnyúló együttműködést alakítottak ki a keretprogram égisze alatt született nyílt hozzáférésű K+I outputok felhasználóiival
A fúziós energia fejlesztésének előmozdítása	<u>A magfúziós menetrend végrehajtásában elért előrehaladás</u> – a magfúziós menetrendben a 2021-től 2025-ig tartó időszakra meghatározott azon mérföldkövek százalékos aránya, amelyeket az Euratom-programnak köszönhetően sikerült elérni		
A szakértelem és a kiválóság fenntartása és továbbfejlesztése az Unión belül	<u>Készségek</u> – az Euratom-program részeként szervezett továbbképzési tevékenységekben részt vevő kutatók száma (képzés, mobilitás és az infrastruktúrához való hozzáférés révén)	<u>Karrier</u> ek – az olyan továbbképzett kutatók száma és aránya, akik nagyobb hatással vannak K+I területeikre	<u>Munkakörülmények</u> – a keretprogramban részt vevő olyan továbbképzett kutatók száma és aránya, akiknek javultak a munkakörülményei
	Azon kutatók száma, akik a program támogatásának köszönhetően férnek hozzá kutatási infrastruktúrához		
	Átadott referenciaanyagok és adatbankba felvett referenciamérések		A módosított nemzetközi szabványok száma

Társadalmi hatásútvonal-mutatók

Az Euratom-program a kutatás és innováció révén a nukleáris biztonság és védetség, a sugárvédelem és az ionizáló sugárzás alkalmazásaira vonatkozó uniós szakpolitikai prioritások kezelését segíti, amint azt az e területeken jelentkező kihívások kezeléséhez hozzájáruló outputokat létrehozó projektek is igazolják. A társadalmi hatást a nukleáris védetség és a nukleáris biztosítékok terén történt konkrét fejlődést illetően is méri.

A társadalmi hatások felé	Rövid távú	Középtávú	Hosszabb távú
A nukleáris energia és az ionizáló sugárzás nem energetikai alkalmazásai megbízható és biztonságos felhasználásának javítása, ideértve a nukleáris biztonságot, védetséget és biztosítékokat, a sugárvédelmet, a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok biztonságos kezelését, valamint a leszerelést	<u>Outputok</u> – a konkrét uniós szakpolitikai prioritásokra irányuló outputok száma és aránya	<u>Megoldások</u> – a konkrét uniós szakpolitikai prioritásokra irányuló innovációk és tudományos eredmények száma és aránya	<u>Előnyök</u> – az Euratom-program által finanszírozott eredmények használatából eredő összesített becsült hatások az egyes uniós szakpolitikai prioritások kezelése terén, ideértve a jogalkotási és a szakpolitikai döntéshozatali folyamathoz való hozzájárulást
	A nukleáris biztosítékok támogatására nyújtott szolgáltatások száma az Unióban		A rendelkezésre bocsátott és használatban lévő műszaki rendszerek száma
	A leginkább érintett tisztviselőknek nyújtott képzések száma		
	<u>Kooperatív alkotás</u> – az Euratom-program azon projektjeinek száma és aránya, amelyekben az uniós polgárok és végfelhasználók hozzájárulnak a K+I tartalmak kooperatív alkotásához	<u>Résztétel</u> – az Euratom-program azon kedvezményezett szervezeteinek száma és aránya, amelyek az Euratom-program égisze alatti projektet követően polgári és végfelhasználói részvételi mechanizmussal rendelkeznek	<u>A K+I társadalmi elterjedése</u> – az Euratom-program égisze alatt kooperatív módon alkotott tudományos eredmények és innovatív megoldások elterjedése és hatása

Innovációs hatásútvonal-mutatók

Az Euratom-program várhatóan olyan innovációs hatásokat eredményez, amelyek elősegítik egyedi célkitűzéseinek megvalósítását. Az e területen elért haladást a szellemi tulajdon-jogokra, az innovatív termékekre, módszerekre és eljárásokra, valamint azok felhasználására, továbbá a munkahelyteremtésre vonatkozó mutatókkal méri majd.

A gazdasági/innovációs hatás felé	Rövid távú	Középtávú	Hosszabb távú
A nukleáris energia és az ionizáló sugárzás nem energetikai alkalmazásai megbízható és biztonságos felhasználásának javítása, ideértve a nukleáris biztonságot, védelemet és biztosítékokat, a sugárvédelmet, a kiegészítő fűtőelemek és a radioaktív hulladékok biztonságos kezelését, valamint a leszerelést A fúziós energia fejlesztésének előmozdítása A szakértelem és a kiválóság fenntartása és továbbfejlesztése az Unión belül	<u>Innovációs outputok –</u> az Euratom-programból származó innovatív termékek, eljárások, illetve módszerek száma (az innováció típusa szerint), valamint a szellemi tulajdon-jog megszerzésére irányuló kérelmek száma	<u>Innovációk –</u> az Euratom-program projektjeiből – köztük az elismert szellemi tulajdon-jogokból – származó innovációk száma (az innováció típusa szerint)	<u>Gazdasági növekedés –</u> olyan vállalkozások létrehozása, növekedése és piaci részesedése, amelyek az Euratom-program által finanszírozott innovációkat fejlesztették
	<u>Támogatott foglalkoztatás –</u> az Euratom-program égisze alatti projekt számára a kedvezményezett szervezeteknél teremtett és megőrzött munkahelyek száma teljes munkaidős egyenértékben (a munkahely típusa szerint)	<u>Tartós foglalkoztatás –</u> a munkahelyek teljes munkaidős egyenértékben kifejezett számának növekedése (a munkahely típusa szerint) a kedvezményezett szervezeteknél az Euratom-projektet követően	<u>Teljes foglalkoztatottság</u> a keretprogram eredményeinek terjesztése következtében teremtett, illetve megőrzött közvetlen és közvetett munkahelyek száma (a munkahely típusa szerint)
	Az Euratom-program kezdeti beruházása segítségével mobilizált köz- és magánberuházások értéke	Az Euratom-program eredményeinek hasznosítása vagy felfuttatása érdekében mobilizált köz- és magánberuházások értéke	A GDP 3 %-ára vonatkozó célkitűzés megvalósítása felé tett uniós előrehaladás az Euratom-program következtében

A szakpolitikai hatásra vonatkozó hatásútvonal-mutatók

Az Euratom-program tudományos adatokkal szolgál a szakpolitikai döntéshozatalhoz. Ez különösen a más bizottsági szolgálatok számára nyújtott tudományos támogatást érinti, például az Euratom-biztosítékok, illetve a nukleáris és ionizáló sugárzásra vonatkozó irányelvek³² tagállamok általi végrehajtásának támogatását.

A szakpolitikai hatás felé	Rövid távú	Középtávú	Hosszabb távú
Az Unió nukleáris biztonságra, biztosítékokra és védelemre vonatkozó szakpolitikájának támogatása	Az Euratom-program azon projektjeinek száma és aránya, amelyek szakpolitikai szempontból releváns megállapításokat eredményeztek	Az EU szakpolitikájára kimutatható hatást gyakorló outputok száma	Az Euratom-program azon projektjeinek száma és aránya, amelyek megállapításait szakpolitikai/programozási dokumentumokban idézték

A célkitűzéseket mind a közvetett, mind a közvetlen cselekvésekre vonatkozóan a program egyes részeinek várható eredményei alapján kell meghatározni.

³² A Tanács 2014/87/Euratom irányelve (2014. július 8.) a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról szóló 2009/71/Euratom irányelv módosításáról; a Tanács 2011/70/Euratom irányelve (2011. július 19.) a kiegészítő fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról; és a Bizottság 302/2005/Euratom rendelete (2005. február 8.) az Euratom biztosítéki rendelkezéseinek alkalmazásáról.